

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ

The Learning Management for the Development of Thai Reading
Comprehension for the 7th Grade Students Using Constructivism Theory
with Analogy Technique

ธนันชนก นิชเปี่ยม¹, รุ่งฟ้า กิติยานุสันต์², สิริวรรณ จรัสรวีวัฒน์³

Thananchanok Nichpiem¹, Roongfa Kitiyanusan², Sirawan Jaradrawiwat³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบค่าที แบบ t-test for dependent sample และ แบบ t-test for one Samples ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.18/82.5 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความภาษาไทย, แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์, เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ M.Ed. Student, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Burapha University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

² Asst. Prof., Dr., Faculty of Education, Burapha University, Advisor

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

³ Asst. Prof., Dr., Faculty of Education, Burapha University, Co-Advisor

Corresponding Author E-mail : khumkhim88@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop and evaluate the efficiency of lesson plan using constructivism theory with analogy technique for the 7th-grade students base on the standard criteria 80/80; 2) compare the 7th-grade student's Thai reading comprehension skill before and after using the lesson plan; 3) compare the 7th-grade student's Thai reading comprehension skill after learning with the lesson plan with 70 percent criterion; and 4) assess 7th-grade students' satisfaction with learning through the constructivism theory and analogy technique. The sample of this study was 40 Matthayomsuksa 1/1 students, who studied in Phanomsarakham "Phanom Adun Witthaya" school. The sample was randomly selected by using cluster random sampling. The research instruments consisted of the constructivism theory and analogy technique lesson plans, a Thai reading comprehension ability test, and the student satisfaction questionnaire. The statistics used in this research were mean, standard deviation, t-test for dependent samples, and t-test for one-samples. The results revealed that the lesson plan using constructivism theory with analogy technique possessed the efficiency of 80.18/82.5 which was higher than the set 80/80 of criteria. The 7th-grade students' Thai reading comprehension skill after using constructivism theory with analogy technique was higher than the pretest scores at the .05 statistically significant level. The 7th-grade students' Thai reading comprehension skill after using constructivism theory with analogy technique was statistically higher than the 70 percent criterion at the .05 level. The satisfaction of the 7th -grade students was at a high level.

Keywords: Thai Reading Comprehension, Constructivism Theory, Analogy Technique

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อสารสนเทศเพื่อนำมาพัฒนาความรู้ ความคิด สติปัญญา วิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ผู้ที่ใช้ภาษาได้ดีจึงเป็นผู้ที่ได้เปรียบกว่าผู้อื่น ในชีวิตประจำวัน คนส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการอ่าน การฟัง และการดู การฟังและการดูข้อมูลข่าวสารบางครั้งจับใจความและทบทวนไม่ได้ แต่การอ่านหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งผู้อ่านสามารถทบทวนทำความเข้าใจหรือค้นคว้าเพิ่มเติมได้ (พองจันทร์ สุขยิ่ง, กัลยา สหชาติโกสิทธิ์, ประจักษ์ สุจินพรัหม, นุช ม่วงเก่า, และเปรมพร นวลนิม, 2553, น. 12) การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญทักษะหนึ่งและมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลสารสนเทศสามารถถ่ายโอนและเชื่อมต่อถึงกันได้อย่างรวดเร็ว การอ่านทำให้ผู้อ่าน

เป็นผู้หูตากว้าง ท้นต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวของโลก ส่งเสริมประสบการณ์ให้เพิ่มพูนขึ้น (จิรวรรณ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2555, น. 256) ดังนั้น เพื่อช่วยให้สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นระบบและถูกต้องจึงต้องอาศัยทักษะการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความนับได้ว่าเป็นแก่นแท้ของการอ่าน เพราะผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิดไปต่อยอดในการอ่านระดับที่สูงขึ้นได้ ดังที่แวมยุรา เหมือนนิล (2553, น. 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่าการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด สามารถสร้างความคิดและจินตนาการได้ดีกว่าสื่อใด ๆ การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านรู้ข่าวสารทั่วโลก การที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ประการหนึ่งคือต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ความสามารถต่าง ๆ ก็เป็นผลมาจากการอ่านและนำไปใช้นั่นเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 37)

นอกจากนี้ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านการอ่านว่า เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 3-4) ทักษะการอ่านจับใจความจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ หน่วยงานทุกฝ่ายจึงควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความเพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้มากขึ้น

ปัญหาที่พบมากในการจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความ คือ นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง ไม่สามารถรับสารที่ต้องการจะสื่อออกมาได้ ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่อง และไม่สามารถตอบคำถามของเรื่องเมื่อถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์ที่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมิน PISA 2561 ของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมิน PISA 2558 พบว่า ด้านการอ่านมีคะแนนลดลงประมาณ 16 คะแนน และนักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562) และยังสอดคล้องกับผลการอ่าน-การเขียนภาษาไทยตามแนวทาง PISA ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” ในระดับปรับปรุงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาได้กำหนดให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านไว้ที่ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม แต่ผลสัมฤทธิ์ในด้านการอ่านในปีการศึกษา 2563 อยู่ในระดับดีเลิศ (โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา”, 2563, น. 8)

การอ่านจับใจความภาษาไทยมีระดับความเข้าใจในการอ่าน 3 ระดับ คือ ระดับค้นหาสาระสำคัญ ระดับเข้าใจและตีความสาระสำคัญ และระดับประเมินเนื้อหาและสาระสำคัญ ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบเป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถพัฒนาระดับความเข้าใจในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี เพราะต้องสร้างองค์ความรู้จากการอ่านโดยการเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านเข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ ความรู้จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น ๆ หรือได้พบสิ่งใหม่ ๆ แล้วนำความรู้มาเชื่อมโยงกัน (สุลิมาต บรรณจงส์, 2553, น. 38) แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มีขั้นตอนในการกระตุ้นประสบการณ์เดิมของนักเรียนผ่านการตั้งคำถาม

และการแลกเปลี่ยนความรู้กัน นักเรียนจะมองเห็นมโนทัศน์ของความเหมือนและความต่างระหว่างสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิมจนสามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ความรู้ รวมทั้งมีการตรวจสอบความเข้าใจหลังจากนักเรียนสร้างความคิดรวบยอดของตนเอง และการนำเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบเข้ามาจัดสถานการณ์ตัวอย่างที่หลากหลายและท้าทายทำให้นักเรียนได้ศึกษาเปรียบเทียบกับเรื่องที่อ่านจนเกิดความทรงจำ ความคิดและประสบการณ์ จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ชัดเจน ถ่องแท้และถูกต้อง สอดคล้องกับ ฌนัท ธาตุทอง (2554, น. 308) กล่าวว่า การสอนเปรียบเทียบเป็นการสอนความสามารถในการพิจารณาความเหมือนความต่างเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตอบสนองเป้าหมายที่ต้องการ จากความสำคัญ of แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ ทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ

วัตถุประสงค์การวิจัย

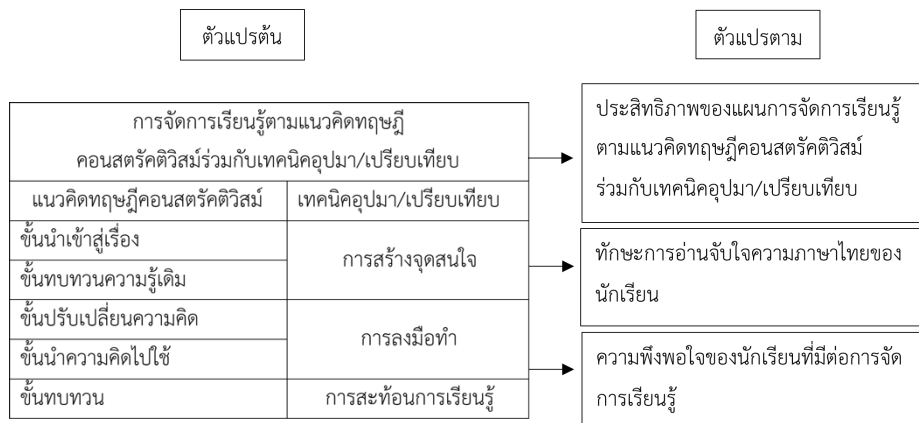
1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่เรื่อง ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด ขั้นนำความคิดไปใช้ และขั้นทบทวน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, น. 3) โดยในแต่ละขั้นผู้วิจัยจะสอดแทรกเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การสร้างจุดสนใจ ขั้นที่ 2 การลงมือทำ และขั้นที่ 3 การสะท้อนการเรียนรู้ (Harrison & Coll, 2008, p. 3)

ในขั้นนำเข้าสู่เรื่องและขั้นทบทวนความรู้เดิม จะใช้เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบขั้นที่ 1 การสร้างจุดสนใจ (Focus) ดำเนินการสอนโดยเร้าความสนใจของนักเรียน ให้ทดลองอุปมา/เปรียบเทียบสิ่งที่ใกล้ตัวกับสิ่งที่ไกลตัวจากสื่อการเรียนรู้ ขั้นปรับเปลี่ยนความคิดและขั้นนำความคิดไปใช้ ใช้เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบขั้นที่ 2 การลงมือทำ (Action) ครูผู้สอนและนักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สร้างความคิดใหม่จากการอภิปรายร่วมกัน นักเรียนฝึกเปรียบเทียบอย่างสร้างสรรค์ หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และขั้นทบทวนใช้เทคนิคอุปมา/

เปรียบเทียบขั้นที่ 3 การสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection) นักเรียนและครูผู้สอนร่วมกันทบทวนความคิดความเข้าใจ โดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เพื่อสร้างเป็นข้อสรุปของสาระสำคัญของบทอ่าน



รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi –Experimental Research) จากกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบแผนการวิจัยชนิด One Group Pretest-posttest Design (ชูศรีวงศ์รัตน์และองอาจ นัยวัฒน์, 2551, น. 34)

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 ห้องเรียน 555 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้อง 40 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผน 14 คาบ คาบละ 50 นาที โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาบริบทพื้นฐานและหลักสูตรของสถานศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เอกสารเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์และเทคนิคการสอนแบบอุปมา/เปรียบเทียบ

2. วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในสาระที่ 1 การอ่านและสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สร้างแผนการจัดการเรียนโดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนของแต่ละเนื้อหา วิธีการวัดและประเมินผล

3. ดำเนินออกแบบการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ

4. เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม มีเกณฑ์การพิจารณาและแปลความหมายแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยจากการประเมินครั้งนี้ตั้งแต่ 4.83 - 5.00 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ทดลองหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนตามเกณฑ์ 80/80 ผลปรากฏว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 80.18/82.5

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

2) แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความ มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ ศึกษาเอกสารการสร้างข้อสอบแบบปรนัยชนิดตัวเลือก สร้างแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความให้ครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ สร้างตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับระดับความเข้าใจในการอ่านจับใจความภาษาไทย 3 ชั้น คือ ค้นหาสาระสำคัญ เข้าใจและตีความสาระสำคัญ ประเมินเนื้อหาและสาระสำคัญ

2. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่างแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ การศึกษาครั้งนี้แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.95 นำแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คัดเลือกข้อสอบรายข้อที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .30 - .70 และ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .24 - .62 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

3. จัดพิมพ์แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความฉบับสมบูรณ์ นำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาและแปลความหมายแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎีหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ทำแบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ ใช้จริง 20 ข้อ โดยแบ่งวัดเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล

2. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย การศึกษาครั้งนี้ แบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.89 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.52-0.76 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach)

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการยื่นขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ตามขั้นตอนของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล

2. ทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ เป็นเวลา 1 คาบ 50 นาที

3. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผน ใช้เวลา 14 คาบ หลังจากสอนเสร็จในแต่ละครั้งจะมีแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียนปฏิบัติ

4. ทดสอบความรู้หลังเรียน ด้วยแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดเดียวกับแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 คาบ หลังจากสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ

5. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยสูตร E_1/E_2 เปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่าที แบบ t-test for dependent samples เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ด้วยการทดสอบค่าที แบบ t-test for one samples และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน

คะแนน	คะแนน รวม	คะแนน เต็ม	จำนวน (n)	ประสิทธิภาพ
คะแนนการทำแบบทดสอบระหว่างบทเรียน (E_1)	2245	70	40	80.18
คะแนนการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2)	990	30	40	82.5
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.18/82.5				

จากตารางที่ 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 80.18 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 82.5 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.18/82.5 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ t-test (Dependent simple)

การทดสอบ	<i>n</i>	คะแนนเต็ม	\bar{x}	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i> (Sig)
หลังเรียน	40	30	24.05	2.49	39	13.658*	.00
ก่อนเรียน	40	30	18.23	4.28			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	<i>n</i>	คะแนนเต็ม	μ	\bar{x}	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i> (Sig)
หลังเรียน	40	30	21	24.05	2.49	39	7.745*	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 24.05 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.17 และเมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบในภาพรวม

รายการที่ประเมิน	\bar{x}	<i>SD</i>	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา	4.18	0.64	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.35	0.72	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.47	0.76	มาก
รวม	4.33	0.71	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, SD = 0.71$) เมื่อพิจารณาผลเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47, SD = 0.76$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35, SD = 0.72$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, SD = 0.64$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.18/82.5 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ เนื่องจาก มีการวิเคราะห์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร่วมกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” ฉบับปรับปรุง 2561 ซึ่งประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระและมวลประสบการณ์อื่นๆ ในท้องถิ่นที่โรงเรียนวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน รวมทั้งศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ จึงจะได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นระบบ จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับแนวคิดของชนาธิป พรกุล (2555, น. 85) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรดำเนินการอย่างน้อย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นหลังการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การสอนในชั้นเรียนมีความราบรื่น และบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ มีบทอ่านที่เหมาะสมกับนักเรียน มีการลำดับเนื้อหาจากเรื่องที่ง่ายไปหาเรื่องที่ยากไล่ลำดับ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบใช้ได้ดีกับเนื้อหาที่มีความน่าสนใจและนักเรียนมีความคุ้นเคยหรือเคยมีประสบการณ์เดิมมาก่อน จะทำให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญได้ดีหรือมีการยกตัวอย่างมาเปรียบเทียบกับเนื้อหาที่นักเรียนได้ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสุริน ชุมสาย ณ อยุธยา (2552, น. 20-21) กล่าวถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า จะต้องหารูปแบบการสอน หรือเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละเรื่อง แต่ละรูปแบบจะมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต่างกัน สอดคล้องกับเพ็ญพัตรา ไชยบัง (2555) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน โดยใช้วิธี SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา ผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านโดยใช้วิธี SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 82.32 / 84.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากบทอ่านเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ใกล้เคียงกับนักเรียน มีความเหมาะสมกับระดับ

การเรียนรู้ของนักเรียน จึงกระตุ้นความสนใจและความกระตือรือร้นของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, น. 22) กล่าวว่า การคัดเลือกบทอ่านควรคำนึงถึงสำคัญต่อการเรียนรู้ ความถูกต้องทันสมัย ความน่าสนใจ เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้และมีประโยชน์แก่นักเรียน นอกจากนี้แนวคิดทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์เป็นวิธีที่มีขั้นตอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ในขั้นตอน การจัดการเรียนรู้ นักเรียนจะได้รับคำถามที่กระตุ้นความคิดจากครูผู้สอน เพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้เดิมมาใช้ จากนั้นนักเรียนจะได้รับการจัดกระทำข้อมูลใหม่คือบทอ่านสำหรับอ่านจับใจความซึ่งมีเนื้อหาบางส่วนที่ คล้ายกับความรู้เดิมของนักเรียน จนเกิดเป็นความคิดรวบยอดในการสรุปใจความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับทิตนา แชมมณี (2562, น. 93-94) ระบุว่า ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการในการ “Action On” ไม่ใช่ “Taking In” กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องจัดกระทำกับข้อมูลไม่ใช่เพียงรับข้อมูล เข้ามา ทั้งนี้ นักเรียนสามารถนำถ้อยคำ ประโยค เรื่องราว และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในสถานการณ์ อื่นๆ สามารถพิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านและยังสามารถนำความคิดรวบยอดจากการอ่าน เก็บเป็นคลังความรู้เพื่อนำไปใช้กับบทอ่านอื่น ๆ ที่มีความยากและท้าทายในอนาคต

นอกจากนี้ ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนได้มีการใช้เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบเพื่อยกตัวอย่างที่ หลากหลายและใกล้ตัวนักเรียน เพื่อให้นักเรียนพิจารณาเทียบเคียงสถานการณ์ตัวอย่างกับบทอ่าน นักเรียน จะมองเห็นลักษณะที่เหมือนและแตกต่างระหว่างบทอ่านได้อย่างชัดเจน นักเรียนสามารถบอกได้ว่าอะไรคือ ส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ รู้จักสังเกตการณ์ใช้ถ้อยคำ การบรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ และ สามารถสรุปเรื่องราวที่อ่านด้วยคำพูดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Glynn (2007, p. 53) กล่าวถึง การใช้ อุปมา/เปรียบเทียบไว้ว่าเป็นการมองหารายละเอียดของสองสิ่งเพื่อนำมาอุปมา/เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความคล้ายกันของสองสิ่ง และระบุความคล้ายคลึงกันโดยแยกเป็นส่วน ๆ ให้ชัดเจน สามารถช่วยให้นักเรียน เชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ซับซ้อนกับสิ่งที่คุ้นเคยเกิดเป็นแนวคิดใหม่ ๆ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิรุณเทพ เพชรบุรี (2559) ที่ศึกษาผลของการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคอุปมา/ เปรียบเทียบเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยสรุปว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วย กระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 24.05 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เกณฑ์ร้อยละ 70 เป็นค่าเป้าหมายตามมาตรฐาน การศึกษาด้านความสามารถในการอ่านที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ (โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา”, 2563, น. 12) ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิค อุปมา/เปรียบเทียบช่วยให้นักเรียนฝึกการคิดเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน

สามารถนำมาทำเป็นขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่เรื่องเป็นการสอนที่ผู้สอนสร้างความสนใจของนักเรียนด้วยสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเยเกอร์ (Yager, 1991 อ้างถึง ในวัชรรา เล่าเรียนดี 2553, น. 80) ได้กล่าวถึงขั้นนำเข้าสู่บทเรียนว่า ควรสร้างความสนใจด้วยการให้สังเกตเหตุการณ์ ถามคำถาม บันทึกปรากฏการณ์ ผลที่เกิดขึ้น ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ขั้นทบทวนความรู้เดิมเป็นขั้นตอนที่ผู้สอนให้นักเรียนทดลองอุปมา/เปรียบเทียบสิ่งที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่ใกล้เคียงจากสื่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, น. 3) ที่กล่าวถึงขั้นทบทวนความรู้เดิมว่าเป็นขั้นที่นักเรียนแสดงออก ถึงความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ในเรื่องที่กำลังจะเรียนรู้ ในขั้นนำเข้าสู่เรื่องและขั้นทบทวนความรู้เดิมจะใช้เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบขั้นการสร้างจุดสนใจ (Focus) ดำเนินการสอนโดยผู้สนใจของนักเรียน ให้ทดลองอุปมา/เปรียบเทียบสิ่งที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่ใกล้เคียงจากสื่อการเรียนรู้ ดังที่กายอนและคอลลารี (Gagnon & Collery, 2005 อ้างถึงในวัชรรา เล่าเรียนดี, 2553, น. 72) ได้กล่าวไว้ว่า ครูจะต้องคิดพิจารณาและจัดสถานการณ์ให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจกับเรื่องที่จะเรียน มีการอธิบาย และสร้างความหมายและความเข้าใจด้วยตนเอง ขั้นปรับเปลี่ยนความคิดเป็นการสอนที่ผู้สอนและนักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สร้างความคิดใหม่จากการอภิปรายร่วมกันนักเรียนฝึกเปรียบเทียบอย่างสร้างสรรค์ หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สอดคล้องกับเวชฤทธิ์ อังกะนัฏฐกร (2555, น. 120) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรให้ความสำคัญในการฟังความคิดเห็นของนักเรียน และให้นักเรียนได้ฝึกการรับฟังและทำความเข้าใจเหตุผลของผู้อื่น ขั้นนำความคิดไปใช้ ผู้สอนให้นักเรียนอุปมา/เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างแนวคิดของเรื่องที่อ่านและโมทัศน์เดิมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุวิทย์ มูลคำ (2553, น. 36) กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลประเภทความคล้ายคลึง แสดงความสัมพันธ์ในลักษณะที่มีความหมายอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ขั้นปรับเปลี่ยนความคิดและขั้นนำความคิดไปใช้ จะใช้เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ ขั้นการลงมือทำ (Action) ผู้สอนและนักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สร้างความคิดใหม่จากการอภิปรายร่วมกันนักเรียนฝึกเปรียบเทียบอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของทิตินา แชมมณี (2562, น. 252) กล่าวไว้ว่า ผู้สอนนำเสนอคำชี้ให้นักเรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างหลาย ๆ คู่ ขั้นทบทวนเป็นขั้นตอนการสอนที่นักเรียนและผู้สอนร่วมกันทบทวนความคิด ความเข้าใจ โดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เพื่อสร้างเป็นสาระสำคัญของบทอ่าน ในขั้นนี้จะใช้เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ ขั้นการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection) นักเรียนและผู้สอนร่วมกันทบทวนความคิด ความเข้าใจ เพื่อสร้างเป็นข้อสรุปของเรื่องของบทอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, น. 3) ได้กล่าวถึงขั้นทบทวน เป็นขั้นตอนสุดท้าย นักเรียนจะได้ทบทวนความคิด ความเข้าใจ โดยการเปรียบเทียบความคิดระหว่างความคิดเดิมกับความคิดใหม่

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shany & Biemiller (2009) ได้วิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของแต่ละบุคคลในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งให้นักเรียนหาคำศัพท์จากบทอ่านโดยการเปรียบเทียบกับบทอ่านที่ง่ายกว่า พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

และพบว่าหาคำศัพท์จากบทอ่านที่เกี่ยวข้องส่งผลที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการอ่านจับใจความและนักเรียนได้รับรู้คำศัพท์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 เนื่องจากในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนกล้าตอบคำถามและซักถามข้อสงสัย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, น. 273) กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นความรู้สึกพอใจ ประทับใจความรู้สึกที่ดีชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีสื่อ/นวัตกรรมที่สร้างขึ้นเป็นองค์ประกอบในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้จนบรรลุผลสำเร็จ เมื่อพิจารณาผลการศึกษความพึงพอใจเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47, SD = 0.76$) เนื่องจาก นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลความรู้ของตนเองและของผู้อื่น ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตรวจชิ้นงานของเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมทั้งมีการเฉลยและแนะแนวทางคำตอบ รวมทั้งการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ทำให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ จนนำไปสู่การสังเคราะห์องค์ความรู้ของตนเองขึ้น รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35, SD = 0.72$) ซึ่งครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย โดยครูคอยให้คำแนะนำแก่นักเรียน ทั้งยังให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ของตนเองผ่านการทำกิจกรรมที่หลากหลาย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18, SD = 0.64$) ทั้งนี้เพราะเนื้อหาสามารถเข้าใจได้ง่ายสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้คำเปรียบเทียบ คำหลายความหมายเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

นอกจากนี้ แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการหาความสัมพันธ์จากสิ่งที่พบเห็นมารวมกับความรู้และประสบการณ์เดิม รู้จักเปรียบเทียบสิ่งที่ได้อ่านเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นองค์ความรู้ของตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกับเพื่อนร่วมชั้น รวมทั้งมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน ซึ่งความสอดคล้องกับวัชร่า เล่าเรียนดี (2553, น. 71) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองนั้น นักเรียนจะเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น สร้างความหมายของความรู้ของตนเองด้วยกระบวนการคิด ไตร่ตรอง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับปรียาภรณ์ แสงปัญญา (2561) ศึกษาผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนควรคาดคะเนคำถามที่นักเรียนอาจถามหรือสงสัยไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. ครูผู้สอนควรสอนโดยการเรียงลำดับจากเรื่องง่ายไปเรื่องยาก และสอนจากเรื่องใกล้ตัวไปหาเรื่องไกลตัวจะทำให้ นักเรียนสามารถจับใจความของเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เพราะการสอนอ่านจับใจความอาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
4. การสอนโดยใช้เทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ ครูผู้สอนจะต้องสามารถยกตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนอธิบายเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบไปประยุกต์ใช้ในเนื้อหาอื่นๆ ของรายวิชาภาษาไทย เช่น การแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การเขียนสรุปความ และย่อความ เป็นต้น
2. ควรนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบไปใช้เกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นที่ใกล้ตัวนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ในการศึกษาผลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตามอื่น เช่น เจตคติหรือการอ่านเชิงวิเคราะห์
4. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับวิธีการสอนอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิค Think – Pair – Share หรือ แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิค CIRC เป็นต้น
5. ควรมีการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความจากบทประพันธ์ต่าง ๆ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนผู้ สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกริก ท่วมกลาง และ จินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์ (1998).

- เกสร รองเดช. (2544). การสร้างแบบฝึกสอนซ่อมเสริมการออกเสียงพยัญชนะ ง ฟ ผ และปว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ฉันท ชาติทอง. (2554). สอนคิด (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จิรวรรณ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสติน เพรส.
- ชนาธิป พรกุล. (2555). การออกแบบการสอนการบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุลีมาตร บรรณจงส์. (2553). ผลการใช้บทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรื่องความน่าจะเป็น วิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์ และ งามอาจ นัยพัฒน์. (2551). แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์ : แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมณี. (2562). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาภรณ์ แสงปัญญา. (2561). ผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- พิรุณเทพ เพชรบุรี. (2559). ผลของการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพัทธา ไชยบัง. (2555). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน โดยใช้วิธี SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง, กัลยา สหชาติโกสีย์, ประจักษ์ สุจินพรม, นุช ม่วงเก่า และ เปรมพร นวลนิม. (2553). ศิลปะการอ่านอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.
- โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา". (2563). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ฉะเชิงเทรา: โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา".
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เวชฤทธิ์ อังกะนันทขจร. (2555). ครบเครื่องเรื่องความรู้ สำหรับครุคณิตศาสตร์ : หลักสูตรการสอน และการวิจัย. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.

- แววมยุรา เหมือนนิล. (2553). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุริน ชุมสาย ณ อยุธยา. (2552). แผนการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่. *วารสารวิชาการ*, 12(4), 20.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2553). *ครบเครื่องเรื่องการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). *ผลการประเมิน PISA 2018: นักเรียนไทยวัย 15 ปี รู้และทำอะไรได้บ้าง*. สืบค้นจาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2019-48/>
- Glynn Shawn. (2007). The teaching-with-analogies model: Build Conceptual Bridges with Mental Models. *Science and Children*, 44(8), 52-55.
- Harrison, A. G. & Coll, G. (2008). *Using analogies science in middle and secondary classroom*. California: Corwin Press.
- Shany, M. & Biemiller, A. (2009). *Individual differences in reading comprehension gains from assisted reading practice: pre existing conditions, vocabulary acquisition, and amounts of practice*. New York: Columbia University.

การอ้างอิงบทความ

- ธนันชนก นิชเปี่ยม, รุ่งฟ้า กิติญาณสุนต์ และ สิริวรรณ จรัสรวีวัฒน์. (2567). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับเทคนิคอุปมา/เปรียบเทียบ. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 6(2), 47-61. สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/272295>

